

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Opole, dnia 21 marca 2024 r.

Poz. 809

UCHWAŁA NR 6/10/2024 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W OPOLU

z dnia 6 marca 2024 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 i art. 11 ust. 3 w zw. art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity – Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu **orzeka nieważność § 4 ust. 3 i 4 uchwały nr LXXVII.421.2024 Rady Gminy Komprachcice z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz określenia wynagrodzenia za inkaso** z powodu naruszenia art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) w zw. z art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2020 r. poz. 333 z późn. zm.), art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (tekst jednolity - Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.), art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity - Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.), w skazuje w uchwale nr LXXVII.421.2024 Rady Gminy Komprachcice z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz określenia wynagrodzenia za inkaso naruszenie art. 25a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu doręczono uchwałę nr LXXVII.421.2024 Rady Gminy Komprachcice z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz określenia wynagrodzenia za inkaso. Rada Gminy przywołując w podstawie prawnej uchwały m. in. art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 9 i art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.) zarządziła pobór podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych, a także ustalonych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego w drodze inkasa.

Ponadto w § 4 ust. 3 uchwały wskazano: „W przypadku braku wpłaty w ustalonym terminie będą naliczane inkasentowi odsetki za każdy dzień zwłoki w wysokości jak dla zaległości podatkowych. Odsetki będą potrącane z wynagrodzenia należnego inkasentowi za inkaso.” Natomiast w ust. 4 wskazano: „Wynagrodzenie będzie wypłacane inkasentom w terminie do 21 dni kalendarzowych licząc od terminów płatności podatków określonych ustawą.”

W § 2 uchwały wyznaczono na inkasentów sołtysów sołectw Gminy, w tym na inkasenta sołectwa Wawelno ustanowiono Pana Józefa Kremera.

Jak wynika z informacji dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Komprachcice wskazana w uchwale osoba pełni również funkcję radnego Rady Gminy Komprachcice. Z dokumentów znajdujących się w posiadaniu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu (protokół nr LXXVII.2024 z sesji Rady Gminy Komprachcice z dnia 15 lutego 2024 r.) wynika, że uchwała została podjęta jednogłośnie przy jednym radnym nieobecnym („Za” 13; „Przeciw” 0; „Wstrzymuję się” 0; „Nieobecny” Daniel Pawleta).

W posiedzeniu Kolegium (nie) brał udziału przedstawiciel prawidłowo zawiadomionej gminy.

W tym stanie Kolegium stwierdza, co następuje:

Stosownie do art. 94 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U., nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

W myśl art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. W powołanych ramach sytuować należy zakres legitymacji przywołanej przez Radę Gminy Komprachcice w podstawie prawnej uchwały nr LXXVII.421.2024 w sprawie poboru podatku rolnego, podatku leśnego oraz podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz określenia wynagrodzenia za inkaso, którą zakreśla przedmiot regulacji dotyczącej możliwości:

- zarządzenia poboru podatków w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso (art. 6b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym),
- wyznaczenia późniejszego terminu płatności dla inkasentów niż termin określony art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa.

W ramach dyspozycji przywołanych w przedmiotowej uchwale przepisów stwierdzić należy brak podstawy prawnej dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do regulowania w § 4 ust. 3 i 4 przedmiotowej uchwały kwestii naliczania odsetek w przypadku braku wpłaty i potrącania ich z wynagrodzenia oraz określenia terminu wypłaty inkasentowi wynagrodzenia za inkaso. W związku z powyższym stwierdzić należy, iż Rada Gminy Komprachcice nie miała delegacji ustawowej do określania w akcie prawa miejscowego wskazanych w § 4 ust. 3 i 4 regulacji przedmiotowej uchwały naruszając tym samym art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w związku z art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust. 12 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym.

Ponadto jak stanowi literalne brzmienie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego. Powołana regulacja wprowadza zatem instytucję wyłączenia radnego od udziału w głosowaniu, dotyczącego interesu prawnego radnego, tj. interesu chronionego przepisami prawa, wypływającego z przepisów ustrojowych, przepisów prawa materialnego i przepisów prawa procesowego. Każdy z tych przepisów może bowiem kształtować uprawnienia i obowiązki jednostki. Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Nie powinno więc budzić wątpliwości, że interes prawny w omawianym kontekście dotyczy także sytuacji, w której podejmowana uchwała ustanawia radnego inkasentem z prawem do pobierania wynagrodzenia za inkaso. Uchwała dotyczy bowiem bezpośrednio uprawnień i obowiązków radnego o charakterze majątkowym, związanych z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta.

W konsekwencji należy uznać, że uchwała w tym przedmiocie, podjęta z udziałem w głosowaniu radnego ustanowionego inkasentem podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości jest niezgodna z art. 25a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Niemniej w świetle ustalenia wyniku głosowania nad projektem uchwały (13 głosujących „Za”) znajduje podstawy stwierdzenie, iż udział w głosowaniu radnego, który powinien wyłączyć się z głosowania, nie miał wpływu na podjęcie uchwały.

W tym stanie Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu postanowiło uznać wskazane naruszenie ustawy o samorządzie gminnym za nieistotne uwzględniając wskazania wynikające z uzasadnienia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z siedzibą w Rzeszowie z dnia 22 września 2016 r. sygn. II SA/Rz 854/16, w myśl którego „jeżeli wynik głosowania świadczy o tym, że udział w głosowaniu radnego, który powinien był się wyłączyć od głosowania nie miał wpływu na podjęcie uchwały, to należałoby to traktować jako nieistotne naruszenie prawa w rozumieniu art. 91 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Naruszenie byłoby istotne, gdyby uczestnictwo podlegającego wyłączeniu radnego przesądziło o przyjęciu uchwały lub nie”.

W tym stanie faktycznym i prawnym należało postanowić jak w sentencji.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w przypadku nieistotnego naruszenia prawa izba nie stwierdza nieważności uchwały, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwałę wydano z naruszeniem prawa.

Na niniejszą uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu przysługuje - na zasadzie art. 98 ustawy o samorządzie gminnym - skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Kolegium

Aleksandra Bieniaszewska